
Matkailun ilmastovaikutukset

Kaarina Tervo-Kankare
Yliopistotutkija, dosentti

25.2.2025

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Lyhyesti

- Matkailu aiheuttaa kasvihuonekaasupäästöjä ja kiihdyttää ilmastonmuutosta.
- Matkailun hiili-intensiteetti on korkea, 1 kgCO₂e/1 US\$
  - Rakennusala 0,7 kgCO₂e/1 US\$
  - Tavarantuotanto 0,8 kgCO₂e/1 US\$
  - Kaikkien toimialojen keskiarvo 0,75 kgCO₂e/1 US\$
- Matkailun ilmastotoimilla on kiire, mutta niiden vaikutukset nähdään viiveellä.

Matkailu ilmastonmuutoksen ”edistäjänä”

Kuva: NASA

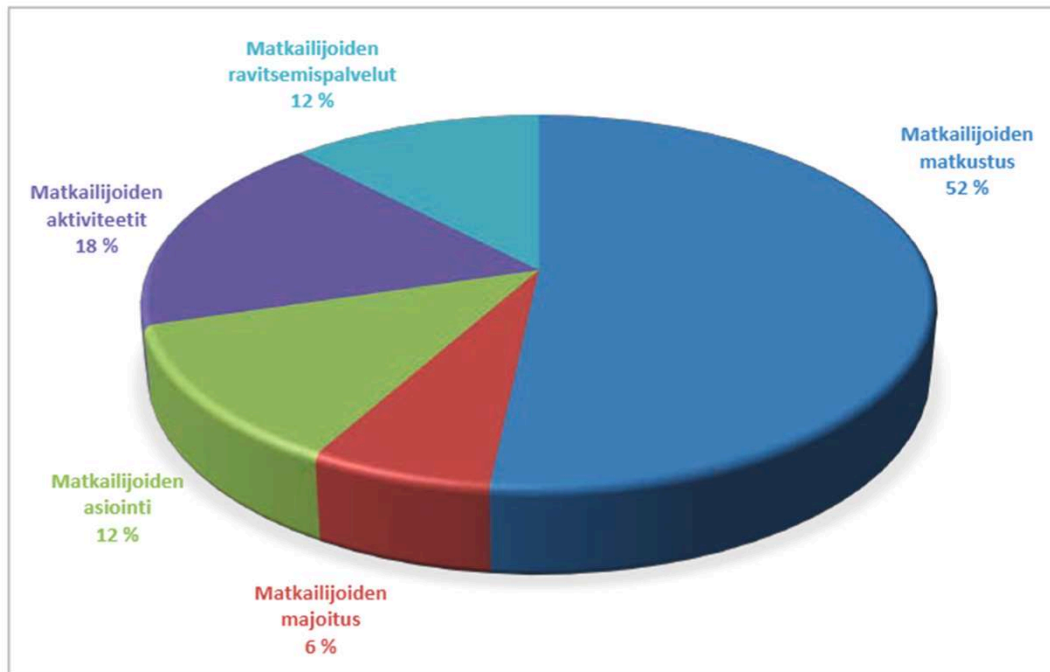
“Tulostemme mukaan matkailun maailmanlaajuinen hiilijalanjälki on kasvanut 3.9 to 4.5 GtCO₂e vuodesta 2009 vuoteen 2013.

Se on neljä kertaa suurempi kuin aiemmin arvioitiin ja tarkoittaa, että matkailun osuus mailman kasvihuonekaasupäästöistä on noin 8 %.

Liikenne, ostokset ja ruoka ovat merkittäviä päästölähteitä.”

Lenzen ym. 2018

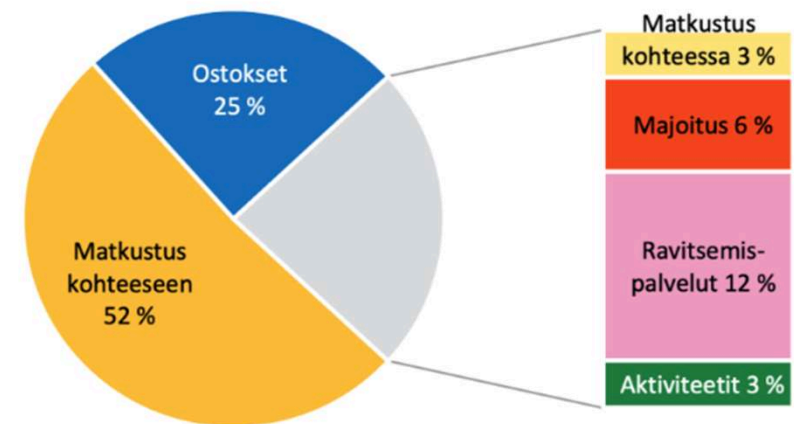
Matkailu ilmastonmuutoksen ”edistäjänä”

Kuva 4. Matkailijoiden hiilijalanjäljen osatekijöiden osuudet kokonaishiilijalanjäljestä vuonna 2016.

Lähde: Koivula & Tuominen (toim.)
2019

Helsingin matkailun hiilijalanjälki 2021

Lähde: Helsingin kaupungin matkailun
ilmastotiekartta 2023–26

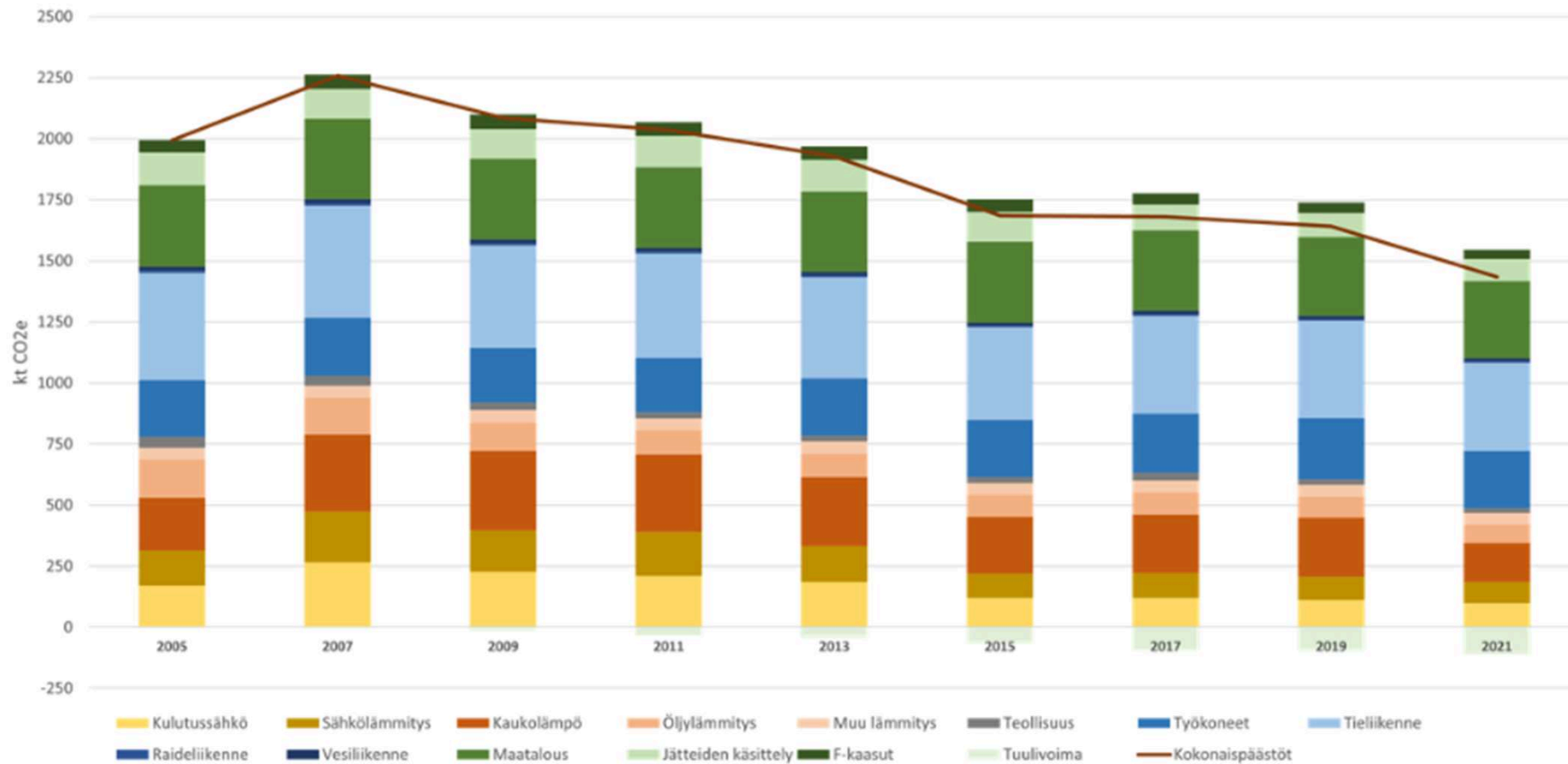
Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

Lapin matkailun ilmastovaikutus?

- Talvisesongin 23-24 lentojen aiheuttamat päästöt 500 000–700 000 tCO₂e (YLE, 8.1.2024)
- Talvikauden ulkopuolinen lentoliikenne?
- Autoliikenne Lappiin ja Lapissa?
- Majoitus?
- Aktiviteetit?
- Ruoka?

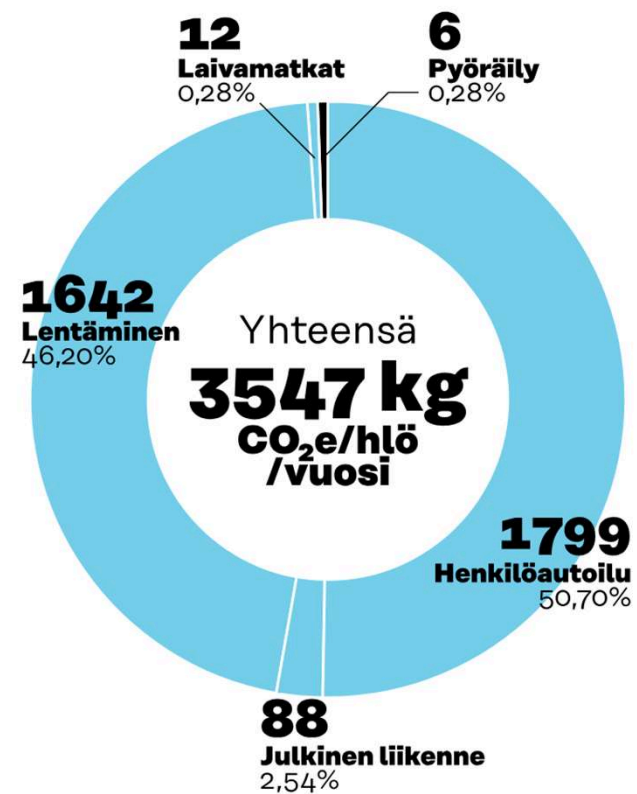
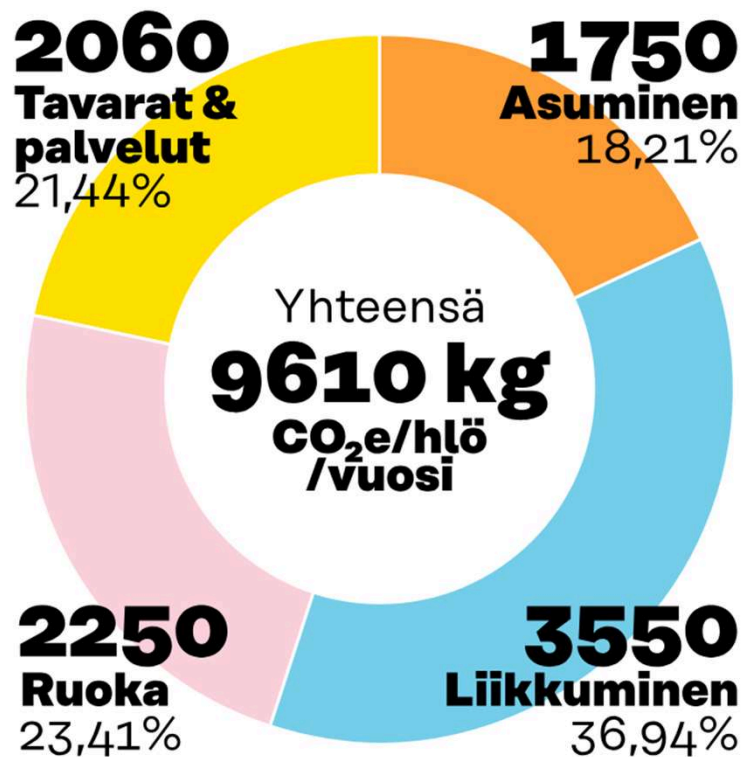
Lapin alueen kasvihuonekaasupäästöt 2005-2021

Lähde: Suomen ympäristökeskus SYKE

Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

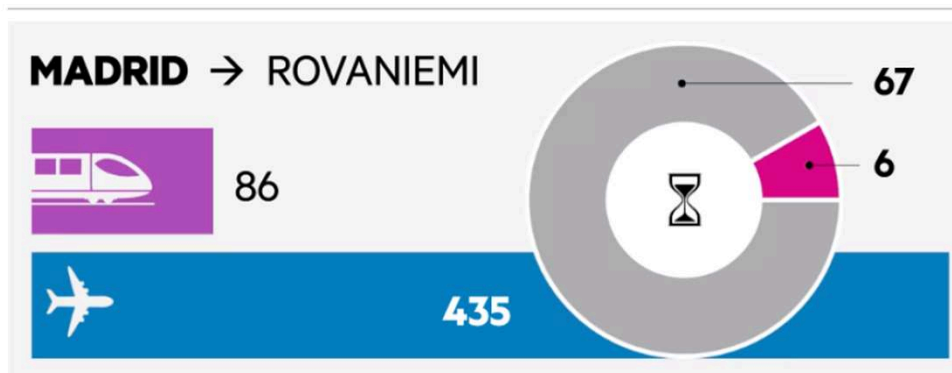
Suomalaisen hiilijalanjälki 2023

Lähde: <https://www.sitra.fi/artikkelit/keskivertosuomalaisen-hiilijalanjalki/>

Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

Lentomatkan hiilijalanjälki

Lähde: Lapin Kansa 16.1.2025

Rovaniemi (RVN) - Madrid - Barajas (MAD)

Your climate impact^①

Climate impact	892 kg CO ₂
Compensation amount	€ 27
Hide detailed emission data▲	
Flight distance	3,477 km
Maximum flight altitude	12,500 m
CO ₂ emissions	314 kg
Climate impact of contrails, ozone formation, etc.	578 kg
Fuel consumption	124 l

Lähde: Atmosfair.de 24.2.2025

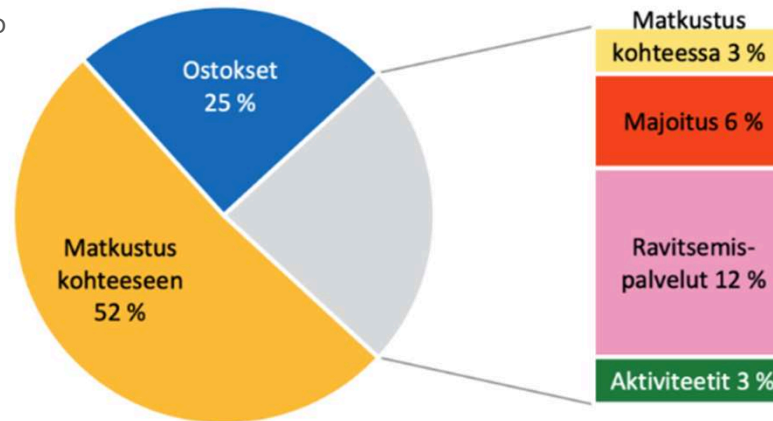

Keinoja vähentää matkailun ilmastovaikutuksia

Minkälaisia tuotteita tarjolla, mistä materiaaleista ja mistä ne tulevat?

Tiivis rakentaminen, päästötön liikkuminen alueella

Helsingin matkailun hiilijalanjälki 2021

Kenelle kohdetta myydään?

Miten tänne pääsee?

Viipymän pidentäminen

Vain lihasvoimalla

Ilman fossiilisia polttoaineita

Liinavaatteiden vaihtoväli

Vedensäästö, rajoittimet

Vain "ekosähköä"!

Kulutuksen ohjaaminen
esim. älyteknologiaa käyttäen

Ei ruokahävikkiä

Suositaan kasvista, paikallista

Kierrätys

Keinoja vähentää matkailun ilmastovaikutuksia

Ruokahävikin välttäminen
Kasvisten suosiminen

Viipymän pidentäminen

Palveluiden osto tavaroiden sijaan

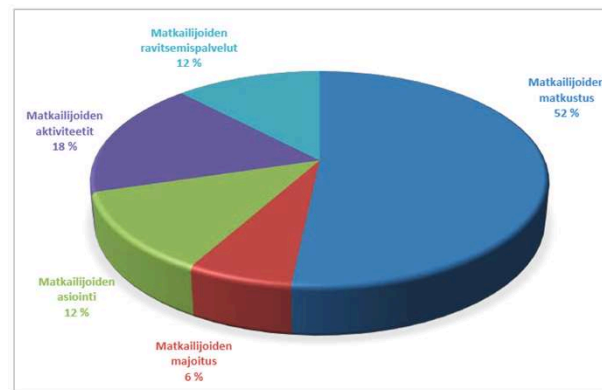
Majoituksen ym. valinta ekologisin perustein – onko joku sertifikaatti?

Vähäpäästöisten aktiviteettien valitseminen ja vaatiminen

Paikallisten kierrätystapojen opettelu ja noudattaminen

Säästeliäisyys veden ja energian suhteen

Pyyhkeiden pitempi käyttöaika

Kuva 4. Matkailijoiden hiilijalanjäljen osatekijöiden osuudet kokonaishiilijalanjäljestä vuonna 2016.

Minne matkustan?
Millä?
Kuinka usein?

Kohteen ja majoituksen valinta siten, että voi liikkua jalan, pyörällä tai julkisilla

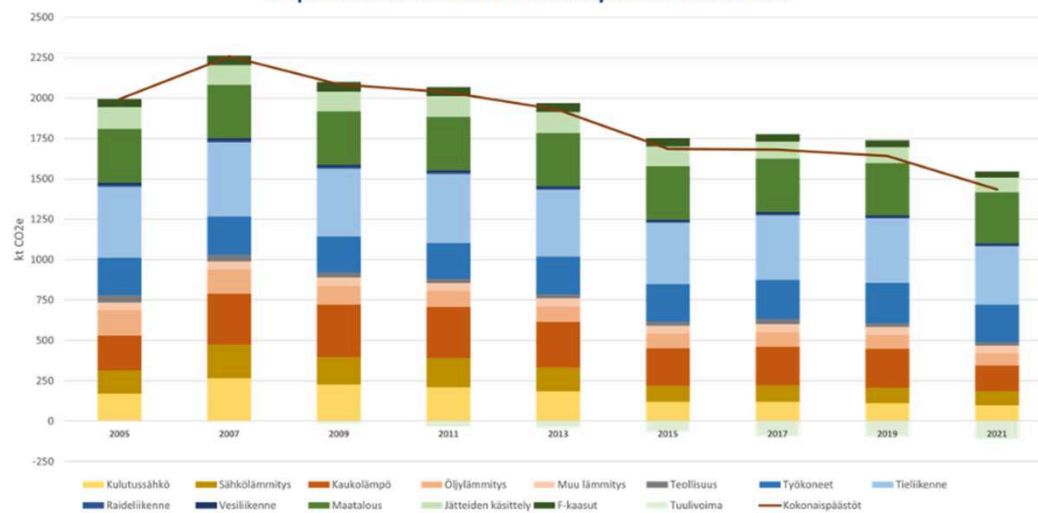
Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

Vastuunkantajia tarvitaan

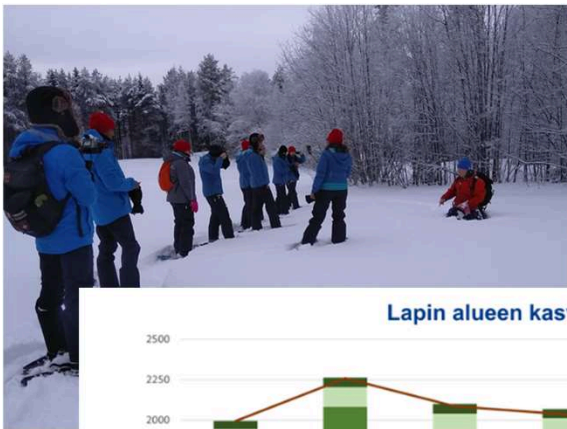

Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

Lapin alueen kasvihuonekaasupäästöt 2005-2021

Suomen ympäristökeskus SYKE

Eteenpäin pienin askelin

- Rahoitus ohjaa vähähiilisyteen: tuet ja lainat ilmastoystävällisille toimijoille
- Matkailuala sitoutumassa enenevässä määrin ilmastonmuutoksen hillitsemiseen (Glasgow Declaration, nettonollatavoite 2050)
- Matkailu mukaan YK:n ilmastosopimukseen COP29?
  - ➔ Matkailulle omia päästötavoitteita kansallisiin ilmasto-ohjelmiin
  - ➔ Kestävien käytänteiden edistäminen (teknologia, puhdas energia yms.)

Valtioneuvoston periaatepäätös lentoliikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä

Artikkeli | 12.6.2023

<https://www.ilmasto-opas.fi/artikkelit/valtioneuvoston-periaatepaatos-lentoliikenteen-hiilidioksidipaastojen-vahentamisessa>

2023

Toteutus ei ole kunnolla käynnistynyt ja lentoliikenteen päästöt ovat olleet kasvussa.

Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

Vaaditaan ajattelu- ja toimintatapojen muutosta

BAU -> Välttä
Lisää -> Vähennä
Hyvittä -> (Hyvittä)

”Ilmastonmuutos liian iso, pelottava ja monimutkainen asia matkailutoimijoiden ymmärrettäväksi.”

”Ei tarvetta korostaa ilmastonmuutosta, sillä esim. torjumistoimenpiteet sisältyvät kestävän matkailun suunnitelmiin.”

Kaarina Tervo-Kankare 25.2.2025

”Suomen matkailun vetovoima on koskematon luonto, luonnon rauha ja neljä vuodenaikaa. Samanaikaisesti tuottaa matkailijoiden perille pääseminen valtavat päästöt, vaikka kohteissa ja majapaikoissa saataisiin kaikki toteutettua kestävästi.

Aidosti kestävään matkailuun ei vielä kannusteta tarpeeksi. Tälläkin hetkellä moniin kotimaan hiihtokeskuksiin nopein ja halvin tapa matkustaa tuottaa samalla myös eniten päästöjä. Esimerkiksi raidematkailusta pitäisikin tehdä houkuttelevampaa ja myös kustannuksiltaan kilpailukykyistä.

On kestävämpiä, että Suomen matkailu yhä perustuu pääasiassa ulkomailta tulevien lentomatkustajien varaan. Vasta kun tähän isoon rakenteelliseen asiaan aletaan vaikuttaa, voi matkailusta tulla aidosti kestävä. Ympäri vuotisen matkailun ohella pitääkin satsata myös siihen, että matkustaminen kohteisiin kuormittaisi luontoa mahdollisimman vähän.”

Heidi Kalmari
hallituksen puheenjohtaja, POW Finland

Lähde: Visit Finland Kestävän matkailun tila 2022

KIITOS!
kaarina.tervo-
kankare@ulapland.fi

---

*Esityksen valokuvat: Kaarina Tervo-Kankare,
ellei muuta mainita*